

Dialogmöte SKOL

Agenda Skolskjuts

9.00-9.30 Välkomstfika

9.30 Inledning och presentation av dagen

9.40 Västtrafik informerar

10.00-11.30 Besök av trafikföretag

11.30-12.00 Modellavtalet – vem gör vad?

12.00-13.00 Lunch

13.00-15.00 Föreläsning med Christer Hjert -
om ansvarsfördelningen vid skolskjuts samt
avtalen om skolskjutsverksamheten mellan
kommunerna och Västtrafik

15.00 Avslut

Västtrafik informerar

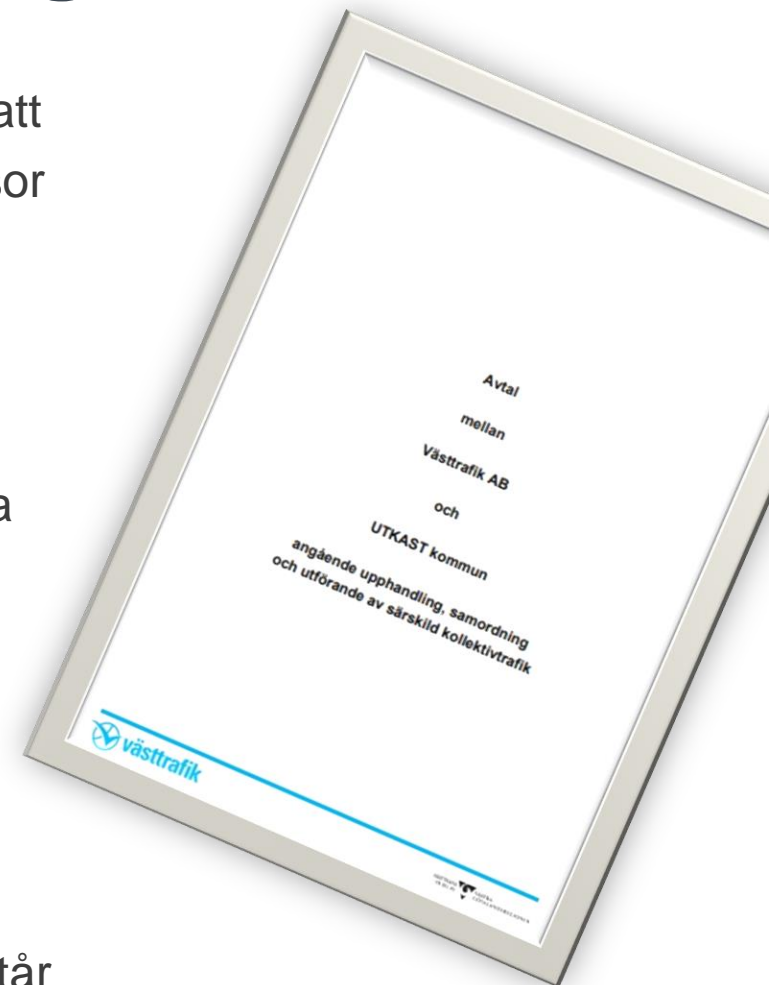
- Sommaren 2025/KR mailen bevakas
- Förändringsstopp
  - 30/6-10/8
    - Inga nya betalare
    - Inga nya grupptillstånd
    - Inga ändringar i regelverk
    - Inga nya konton skapas
      - Support vid problem vid inlogg
      - Support vid glömt lösenord
- Information uppdateras på Partnerportalen
- Blanketter inför höstterminen senast 9/6
  - Längre handläggningstider v.33 11/8 - v.41 10/10
  - Tiderna släpps måndagen den 11/8
- Informationsblad till personal och vårdnadshavare
- Ny kontaktperson på Fasta resor

Modellavtal – vem gör vad?

Modellavtal Västtrafik och Uppdragsgivare

- VGR och ett stort antal av kommunerna i VG har gett Västtrafik i uppdrag att upphandla, samordna och utföra den särskilda kollektivtrafiken. Serviceresor samordnas och utförs i enlighet med de förutsättningar som varje uppdragsgivare sätter upp.
- Alla uppdragsgivare har samma avtal
  - Om det görs någon uppdatering eller förändring förändras avtalet för alla
  - Det är alltid senaste versionen som gäller
- Grunden i avtalet är färdtjänst (eller sjukresor)
  - sedan har uppdragsgivare möjlighet att lägga till andra restyper
- Modellavtalet beskriver var och ens ansvar
- Viktigt att komma ihåg att man inte köper en tjänst – alla uppdragsgivare står för sin andel

Västtrafik ansvarar för...

- Att upphandla trafiktjänster samt kund-och resetjänster på ett lagligt, avtalsenligt och professionellt sätt
- Att rätt krav ställs på de trafikföretag som utför trafiken
- Driva och utveckla effektiva samverkansformer för att uppdragsgivarna ska kunna verka för en enhetlighet i regelsystemen och förenkla administrationen av serviceresor
- Att informera uppdragsgivare om större förändringar och händelser som påverkar resor och kostnader
- Att informera uppdragsgivare om allvarliga incidenter som berör kunder och/eller verksamheter i uppdragsgivarens organisation
- Erbjuder utbildning och fortbildning i system och verktyg för tillståndshantering och statistikuppföljning

Västtrafik ansvarar för..

- Hantera all ekonomisk redovisning och upprätta bokslut för verksamheten
- Säkerställa att bokning av resor kan göras vida telefon, webb/app och/eller mejl, och att kund- och resetjänst är tillgängliga enligt överenskomna öppettider
- Att för optimera planering och samordning av resor utifrån aktuella kundbehov och den totala resevolymen vid varje givet tillfälle
- Att för att ha en funktion för hantering av synpunkter från kunder och personal
- Mediakontakter när det gäller frågor rörande utförandet av serviceresorna
- Ansvara för att upphandla och drifva relevanta system för tillståndshantering, uppföljning, planering och bokning av resor
- Säkerställa att geografiska data, adresser och ekonomiska parametrar är korrekt inlagda och uppdaterade

Uppdragsgivaren ansvarar för...

- Att dedicera en kontaktperson för kontinuerlig kommunikation med Västtrafiks avdelning för anropsstyrd trafik
- Att dedicera en person för den ekonomiska hanteringen och säkerställa att denna person deltar i nödvändig utbildning
- Att säkerställa att kundtillstånden hanteras enligt överenskomna rutiner
- Att fastställa regler och ekonomiska villkor för hur kunder får nyttja den särskilda kollektivtrafiken
- Att kundtillstånd innehåller rätt uppgifter, är korrekt inlagda i systemet och omfattar rätt giltighetstid
- Att adresser är korrekt inlagda
- Informera Västtrafik om specifika resmål inom kommunen, såsom äldreboenden, skolor och apotek för att underlätta bokning av resor

Uppdragsgivaren ansvarar för...

- Att säkerställa att kunderna är informerade om regelverket och hur de beställer serviceresor i enlighet med gällande regler.
- Att informera kunder om vikten av att beställa resor i god tid, hur det gör beställningen korrekt samt betalningsrutiner
- Att säkerställa att personal och beslutsfattare i den egna organisationen kontinuerligt får information om villkor och rutiner kring särskild kollektivtrafik
- Att säkerställa att personal vid olika institutioner, såsom vårdinrättningar, hemtjänst och skolor, beställer resor i god tid och på rätt sätt
- Bevaka och informera Västtrafik om förändringar i uppdragsgivarens verksamheter eller i den geografiska omgivningen som kan påverka planeringen, utförandet eller kostnaderna för serviceresor
- Delta på informationsmöten, dialogmöten och konferens

Gemensamt ansvar

- Att sträva efter att bedriva en ekonomisk, socialt och miljömässigt hållbar särskild kollektivtrafik som utvecklas kontinuerligt för att möta omvärldens föränderliga krav och förutsättningar.
- Kunden ska känna sig trygg i den särskilda kollektivtrafiken
- Att verka för att uppnår så effektiv samordning av de olika servicetyperna som möjligt.

[modellavtal-kommun-uppdatering-2022.pdf](#)

Föreläsning med Christer Hjert

Om ansvarsfördelning vid skolskjuts samt avtalen
om skolskjutsverksamhet mellan kommunerna och
Västtrafiken.

Ansvarsfrågor m.m.

Skolskjuts

14 – 15 maj 2025

Christer Hjert

Vem har ansvar?

- Kommunen
  - Handläggare
  - Skolpersonal
- Vårdnadshavare
- Regionen - Entreprenör/utförare
  - Västtrafik i form av uppdragstagare
    - Västtrafik kund och resetjänst –planering, beställning kundärenden etc.
    - Västtrafik Trafikföretag – utför trafiken.
- Väghållare
- Tredje man

Regionen och skolskjuts

- Elevers rätt till skolskjuts regleras i skollagen (kommunalt ansvar)
- Skolskjutssamverkan i regionen regleras i 2 kap. 12 § lagen om kollektivtrafik
  - Efter överenskommelse med regionen eller en kommun i länet får den regionala kollektivtrafikmyndigheten (Västra Götalandsregionen) upphandla persontransport- och samordningstjänster för sådana transportändamål som kommunerna eller regionen ska tillgodose samt samordna sådana transporttjänster
  - Ett av syftena med bestämmelsen är att samordning skall kunna ske mellan trafikhuvudmannens persontransporter och t.ex. skolskjutsar och sjukresor (prop. 2009/10:200 s. 117).

Rättsligt stöd för skolskjuts Västtrafik

- Enligt 3 kap. 2 § 1 st lagen om kollektivtrafik får en regional kollektivtrafikmyndighet efter beslut av den beslutande församlingen överlämna befogenheten att ingå avtal om allmän trafik till ett aktiebolag (Västtrafik).
- Vidare följer av bestämmelsens tredje stycke att en regional kollektivtrafikmyndighet som överlämnar sin befogenhet enligt första stycket får i samma ordning även överlämna sina befogenheter att upphandla och samordna tjänster enligt 2 kap. 12 § till aktiebolaget (Västtrafik).

Rättsligt stöd färdtjänst

- Hela färdtjänstverksamheten kan överlåtas, inkluderar då även beslutsfattandet
  - 4 – 5 § lagen om färdtjänst
  - 3 § lagen om riksfärdtjänst
- Västra Götalandsregionen synes bara överenskommit om utförandedelar med stöd av 2 kap. 12 § lagen om kollektivtrafik

Modellavtal blid 1

- Kommunerna och Västtrafiken har ett modellavtal som styr utförandet.
  - Uppdraget omfattar s.k. serviceresor som samordnas och utförs i enlighet med de förutsättningar som varje uppdragsgivare sätter upp och benämns ”särskild kollektivtrafik”.
  - Omfattar såväl skolskjuts som färdtjänst samt vissa andra resor.

Modellavtal bild 2

- Utgångspunkter för uppdraget
  - Utgångspunkterna för uppdraget ser olika ut beroende på vilken sorts serviceresor som utförs och beror på att olika resor styrs av olika lagar.
  - Det är främst ansvarsrelationen som påverkas och inte själva utförandet.
  - Västtrafik ansvarar för avtalen med upphandlade utförare

Modellavtal bild 3

- Västtrafik ansvarar för samverkansforum och för att utveckla effektiva samverkansformer
  - Planera och samordna resor
- Västtrafik har ett informationsansvar gentemot uppdragsgivaren (Avtalet punkt 4.3.)
  - Större förändringar och händelser
  - Allvarliga incidenter (både kunder och verksamhet)
  - Uppdragsgivaren har ett kontrollansvar
    - 6 kap. 6 § kommunallagen

Modellavtal bild 4

- Västtrafik ansvarar för synpunkts-hantering.
- Respektive uppdragsgivare ansvarar för att medverka i samverkan samt utse kontaktperson.
- Respektive uppdragsgivare svarar för regler och villkor för "kunderna" i den särskilda kollektivtrafiken.
- Respektive uppdragsgivare ansvarar för kundens "tillstånd".
- Respektive uppdragsgivare ska informera Västtrafik om förändringar i sin verksamhet eller i den geografiska omgivningen.
- Respektive uppdragsgivare ska dessutom informera sina "kunder".
- Därutöver har respektive uppdragsgivare ansvar för att information delges nödvändiga berörda inom sina respektive organisationer, att inblandande efterlever fastställda rutiner.

Kommunens ansvar

- Elevens hemkommunen har ansvaret att skolskjuts anordnas enligt skollagens bestämmelser om skolskjuts /gentemot medborgarna.
- Respektive kommun har ansvaret för färdtjänst anordnas
- Det lagreglerade ansvaret för verksamheten ligger alltså på kommunen
- Detta ansvar är inte överfört på region – endast utförandet.
Färdtjänstansvaret kan dock överlåtas i dess helhet men har inte skett i VG (jfr Stockholms län där hela verksamheten överförts på regionen).

Utförarens ansvar

- Utförarens ansvar gentemot kommunen är främst avtalsrättsligt.
- Utföraren har dock eget ansvar för att den verksamhet de bedriver följer gällande regelverk såsom trafikföreskrifter, tillstånd etc.

Vårdnadshavares ansvar

- **HFD 2023 ref. 16**

- Ett barns vårdnadshavare har enligt 6 kap. 2 § andra stycket föräldrabalken ansvaret för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter. Vid den individuella prövningen av rätten till skolskjuts på grund av trafikförhållanden bör, utöver de faktiska trafikförhållandena på vägsträckan mellan en elevs hem och skola respektive uppsamlingsplats, vårdnadshavarens tillsynsansvar vägas in.

Väghållarens ansvar

- Staten genom Trafikverket, ansvarar för de allmänna vägarna. Undantaget är de allmänna vägar som ingår i kommunal väghållning.
- Kommunerna förvaltar kommunala gator och vägar.
- Enskilda vägar förvaltas av vägföreningar/samfällighetsföreningar eller av enskild fastighetsägare.
- Vållandeansvar - oaktsamhet, ovarsamhet, vårdslöshet, försummelse
  - Även strikt ansvar förekommer dock främst för miljöskador.

Tredje mans ansvar

- Även tredje man kan ha ett ansvar
- Kan t.ex. anses vara den som orsakar en olycka och har då ansvar till följd av detta såväl skadeståndsrättsligt som straffrättsligt

Tack!